Autor Guste Santini
Utorak, 09 Ožujak 2010 21:05

“Europi je potrebna institucija slična Međunarodnom monetarnom fondu (MMF) kako bi uspješnije rješavala situacije poput grčke fiskalne krize, izjavio je njemački ministar financija Wolfgang Schaeuble u intervjuu za njemački list Welt am Sonntag.

"Trebali bismo smireno razmotriti posljedice grčke krize, ne isključujući niti jednu mogućnost, čak ni uspostavu europskog monetarnog fonda", kazao je Schaeuble. Uz to, naglasio je nadalje, 16 članica eurozone želi rješavati grčku krizu bez pomoći MMF-a. Ne smijemo dopustiti da naša zajednička europska valuta postane loptica kojom će se nabacivati međunarodni spekulanti, kazao je Schaeuble.”

Nije, međutim, samo Grčaka u problemima. U problemima je: Portugal, Italija, Irska, Grčka I Španjolska. Ove se zemlje skraćeno nazivaju I PIGS. Da li je ovo konačan popis ostaje da vidimo. Ipak najava njemačkog ministra financija mora plijeniti pažnju ekonomskih analitičara.

Njemačka je zemlja koja je dvadesetih godina prošla jednu od najvećih inflacija u svjetskoj ekonomskoj povijesti. Dovoljno je podsjetiti da je postojala novčanica od 1000 milijardi maraka odnosno jedan bilijun maraka. Od tada Njemačka vjerojatno više nego bilo koja druga zemlja, izuzev Švicarske, vodi najveću moguću brigu za svoju nacionalnu valutu. Na ovim prostorima njemačka marka imala je gotovo mitsko značenje.

Nema nikakve sumlje da je njemačka marka bila okosnica eura. Jednako tako, svaka čast svim ostalim gospodarstvima, njemačko gospodarstvo je materijalna osnova novostvorene valute.

Očito je prilikom stvaranja centralne banke bilo isuviše kompromisa pa su pojedine članice eurozone postale prilično samostalne u vođenju svojih politika. Kako nas ekonomska teorija I praksa uči ekonomska politika mora voditi brigu o cjelini pa prema tome nije moguće ignorirati monetarni aspekt. To tim više što je euro jedna od rezervnih valuta. Uzgred rečeno zlobnici smatraju da cijela priča sa Grčkom nije bez učešća dolara koji upravo u euru vidi svog velikog konkurenta.

Članice eurozone su po svojoj gospodarskoj strukturi I rzaini razvijenosti prilično je šaroliko društvo I potpuno je razumljivo da budžetsko ograničenje koje je prirodno za, recimo, Njemačku nije moguće bez ozbiljnih poremećaja provesti u, recimo, Grčkoj.

Stoga je izjavu ministra financija moguće interpretirati kako je Njemačkoj dosta autonoomnih ponašanja pojedinih zemalja što znači negativnu ocjenu centralnoj banci I pokušava pod nazivom Interventog fonda osigurati jasnija pravila igre koja bi morale poštovati sve članice eurozone. Ukoliko moje izlaganje ima nekog smisla moguće je, nadalje, zaključiti da ignoriranje drugih zemalja članica eurozone može rezultirati napuštanjem eura od strane Njemačke čime bi faktički euro prestao biti valuta svjetskog značaja.

Priča sa eurom možda je tek prvi korak u redefiniranju položaja pojedinih članica Europske unije. Naime, nitko se više ne zavarava da je članstvo u Europskoj uniji odnosno uvođenje eura dostatna garancija da će vam se pomoći ukoliko se nađete u teškoćama. Cijela priča o zajedništvu pala je u vodu čim se je pojavila svjetska globalna kriza. Svaka od članica brinula se

je za svoje gospodarstvo a neke su vlade, kako npr. Velika Britanija, donijele odluke koje su prije toga bile nezamislive. Očito je da u dobrim vremenima capital dobro funkcionira, dok, u lošim vremenima, capital nije u stanju da rješi problem krize već račun ispostavlja poreznim obveznicima.